

Uitgebreide samenvatting

MEER AANDACHT VOOR MATERIALEN, EEN UITDAGING VOOR IEDEREEN

Onze welvaart is op materialen gebouwd. We bouwen er huizen en wegen mee, geavanceerde technologische producten, vliegtuigen, auto's en allerlei comfortartikelen. Maar er is iets aan de hand met de grondstoffenvoorziening en met ons materialenverbruik. De druk op schaarse grondstoffen is duidelijk voelbaar. De prijs van materialen nam in de periode 2002-2010 gemiddeld met een factor 2,5 toe. De materialenkost vertegenwoordigt een steeds groter aandeel in de bedrijfsuitgaven en weegt dus meer dan vroeger door in de kostprijs van producten. Daarnaast is er ook een maatschappelijke kost door de grote milieu-impact die het gebruik en verbruik van heel wat grondstoffen en materialen met zich meebrengen.

Deze vaststellingen vereisen op korte termijn een overgang naar een duurzamer materialenbeheer. We moeten een ommekeer maken in de manier waarop we in onze economie en maatschappij omgaan met grondstoffen en materialen. Het verspillende en milieubelastende verbruik van materialen moet plaats ruimen voor een zorgzaam en milieuvriendelijk materialengebruik: niet alleen vanuit ecologische, maar zeker ook vanuit economische overwegingen. Daarvoor zijn heel wat routes en methoden inzetbaar. Voor een productiebedrijf is het echter niet altijd eenvoudig concreet te maken wat duurzaam materialenbeheer voor de eigen producten en activiteiten betekent. Dit boek wil daarop een antwoord bieden.

MOGELIJKHEDEN IDENTIFICEREN VOOR DUURZAAM MATERIALENBEHEER

Als bedrijfsleider of -medewerker wil je zicht krijgen op concrete en haalbare verbetermogelijkheden en kansen om een duurzaam materialenbeheer in praktijk te brengen op korte, middellange en lange termijn. Daarvoor hebben de auteurs de 3P-scan ontwikkeld, die specifiek gericht is op de maakindustrie in Vlaanderen. De scan heeft als doel het concept en ontwerp van producten en productieprocessen te evalueren aan de hand van een set indicatoren. Deze gestructureerde aanpak laat toe een goed beeld te krijgen van de huidige situatie en levert bovendien een aantal pistes op om tot duurzamere producten of productie te komen.

	PEOPLE	PLANET	PROFIT
PRODUCT	1. Kansen en risico's rond milieuaspecten 2. Veiligheid en gebruiksvriendelijkheid	3. Verpakking 4. Productgebruik 5. Levensduur en onderhoud 6. Productafdeling	7. Ketensamenwerking 8. Product-dienstcombinaties 9. Totale kostprijs 10. Totale waarde 11. Modulariteit 12. Externe communicatie en groene marketing
PROCES	13. Groen aankopen 14. Kwaliteit en veiligheid op de werkplek	15. Procesenergie 16. Proceswater 17. Materiaalsubstitutie 18. Afvalpreventie en -valorisatie 19. Lokale samenwerking	20. Procesoptimalisatie 21. Besparingen op het gebied van materiaal en energie 22. Innovatie en R&D

Aan de hand van tweeëntwintig indicatoren wordt gezocht naar kansen waarmee een bedrijf voordeel kan doen. Deze indicatoren zijn ingedeeld in **twaalf productindicatoren** en **tien procesindicatoren**. De productgerelateerde indicatoren dienen om de duurzaamheidsaspecten van zowel de gebruiksfase als de

afdaningsfase van het gemaakte product te bekijken. De verschillende stappen van het productieproces, van de gebruikte grondstoffen tot en met het afgewerkte product, worden met behulp van de procesgelateerde indicatoren geanalyseerd. In beide groepen wordt een onderscheid gemaakt tussen indicatoren die verband houden met de aspecten **people**, **planet** en **profit** (de 3P's) van duurzaamheid. Die verwijzen respectievelijk naar de sociale, milieu- en economische dimensie van duurzaamheid. De 3P-opportunitesscan onderscheidt zich ten opzichte van andere scans door de specifieke focus op materialen.

MIX VAN GOEDE PRAKTIJKEN, GETUIGENISSEN EN RICHTINGGEVENDE OPLOSSINGEN

Dit boek wil bedrijfsleiders en -medewerkers inspireren, stimuleren en begeleiden om hun producten en processen duurzamer te maken door innovatieve materiaaltechnologieën in te zetten. Daarvoor biedt het een bijzondere mix van goede praktijken, getuigenissen en richtinggevende oplossingen. De afgelopen jaren hebben de auteurs in het OpenRaam-project met heel wat bedrijven uit diverse sectoren samengewerkt en de 3P-scan uitgetest, verfijnd en toegepast. Niet alleen in grote bedrijven, maar ook in kleine en middelgrote ondernemingen werd de scan ingezet. Sommige bedrijven hadden al een lange traditie in duurzaamheid uitgebouwd, andere zetten nog maar net de eerste stappen op het transitiepad naar duurzaamheid. Dit boek bundelt hun ervaringen.

Verder zet het boek aan tot actie. Welke stappen doorloop je bij het uitvoeren van de scan? Wie betrek je bij dit proces? Hoe creëer je de ideale randvoorwaarden om de 3P-scan goed te gebruiken? Hoe kom je concreet tot een realistische lijst van mogelijke materiaalinnovaties of gerelateerde opportuniteiten? En bovenal: hoe realiseer je die in de praktijk? Als aanzet daartoe geven we een overzicht van relevante subsidiekanalen, potentiële partners en informatiebronnen, die nuttig kunnen zijn bij het implementeren van de opportuniteiten.

VEERKRACHT VOOR JE BEDRIJF

Dit boek gaat in essentie over het verduurzamen van je bedrijf. Niet alleen om milieudoelstellingen te realiseren, maar ook en vooral om de continuïteit van je onderneming op middellange termijn te garanderen. Het gaat over het belang van innovatie. Het gaat over economisch profijt realiseren door te investeren in een efficiënter materialenverbruik. Duurzaamheid in praktijk brengen is geen bedreiging en zelfs geen last: het is bij uitstek werken aan de veerkracht van je onderneming, zodat ze standhoudt in een snel veranderende globale context waarin grondstoffen steeds schaarser en duurder worden. OpenRaam wenst je daarbij alle succes!